

سلسلة مع الرسول (حديث)

مجمع زين لهلستو جملت دین در عیسی
معاونت اجتماع

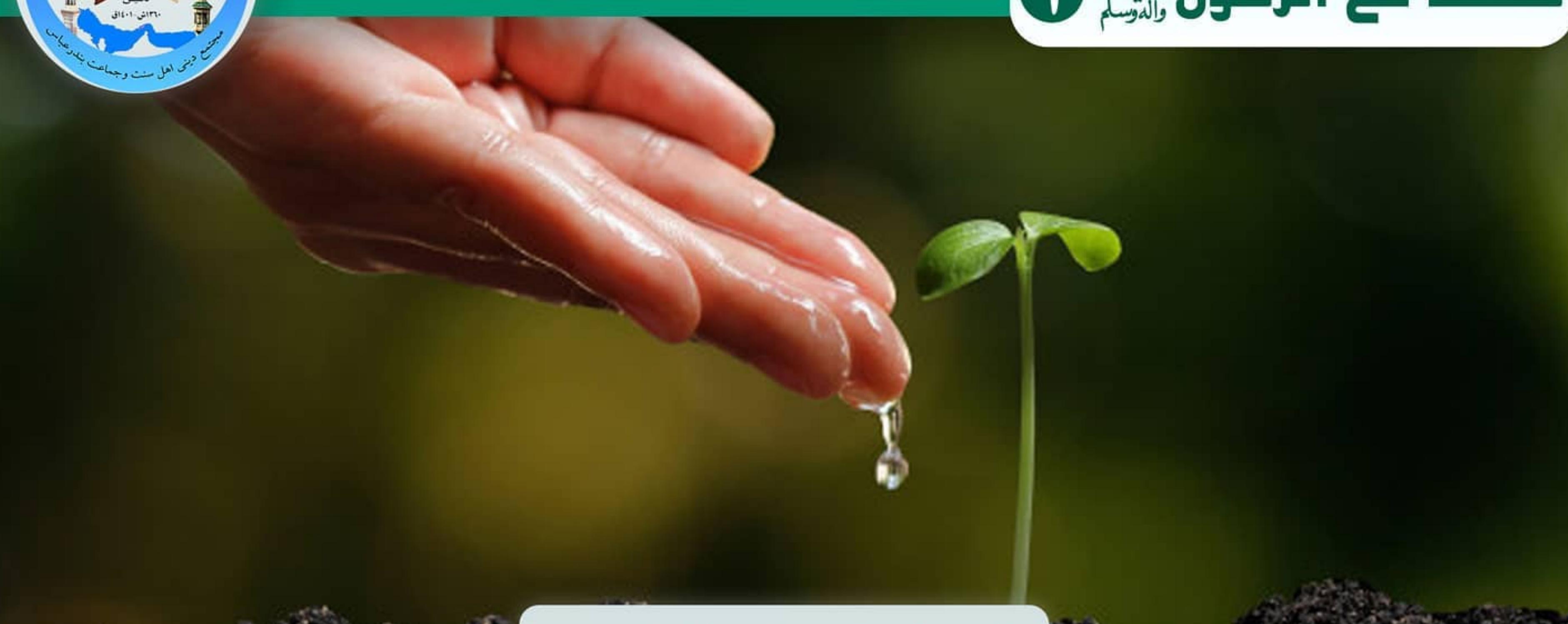

@ziyaeiacademy

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

سلسله مع الرسول

۱

نیت اساس اعمال است

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرٍ مَا نَوَى»
[متفق عليه]

همانا اعمال تنها به نیت ها بستگی دارند و برای هر شخص، آن چیزی است که نیت کرده است

کسی که عملی خالصانه برای الله انجام دهد و ثواب اخروی مد نظر داشته باشد و عملش طبق سنت باشد از او قبول می گردد. و کسی که نیتی غیرالله داشته باشد یا در آن اخلاص نداشته باشد آن عمل مردود و وبالی بر صاحبش می شود.

برداشت ها:

۱. اخلاص از شروط قبولی عمل می باشد
۲. زیبایی عمل به تنهایی برای قبولیت آن کافی نیست
۳. صحیح بودن نیت قلبی و توجه به آن واجب می باشد

اهمیت علم

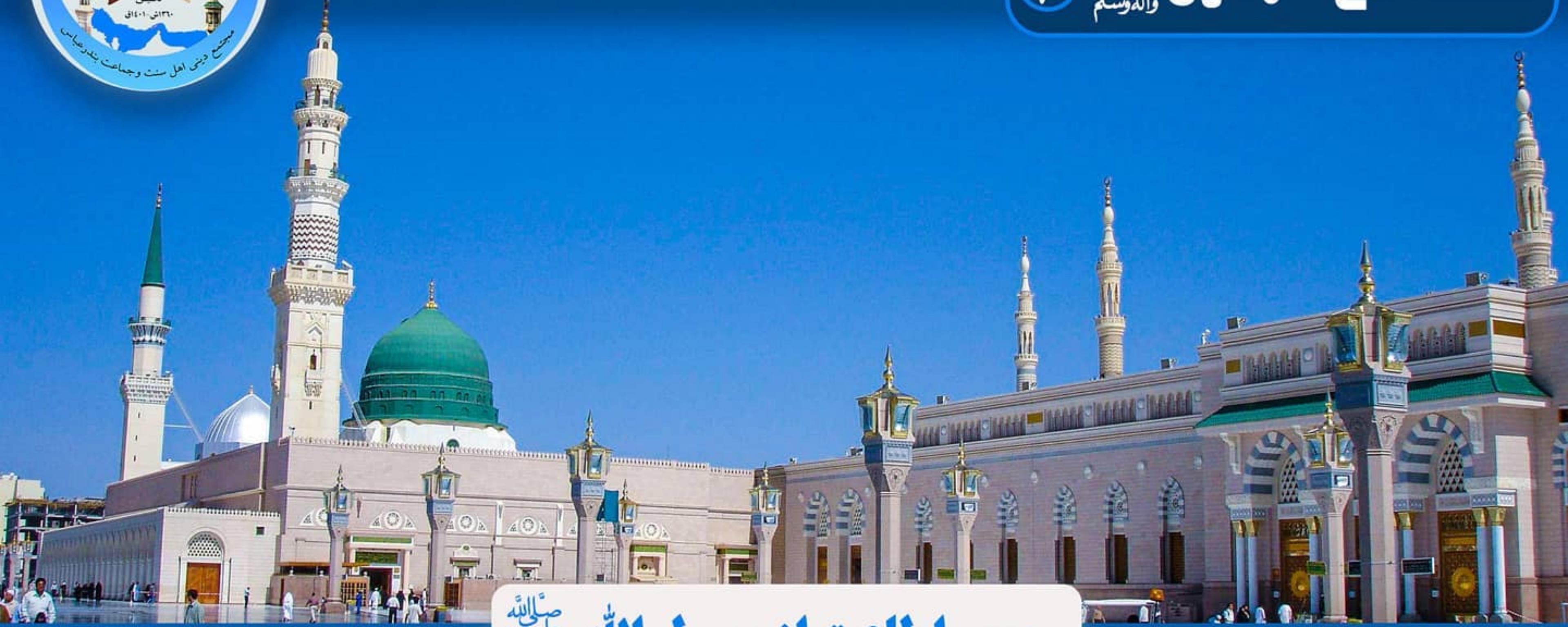
((مَنْ يَرِدُ اللَّهُ بِهِ خَيْرًا يُفْقِهُ فِي الدِّينِ)) [متفرق عليه]

الله عزوجل به هر کس اراده خیر نماید او را فقیه و عالم در دین می گرداند.

این حدیث فضیلت کسب علم شرعی می رساند و این بدان معنا نیست که علوم دنیوی که لازمه جامعه اسلامی است اجر و پاداشی ندارد زیرا زمانی که فرد با اخلاص علوم روز جامعه را جهت خدمت به خلق الله یاد می گیرد جایگاه خاصی نزد الله عزوجل خواهد داشت.

برداشت‌ها:

- بر ما واجب است که در دین تفقه و تحقیق کنیم و علم شرعی که برگرفته از قرآن و سنت و فهم صحیح اصحاب است را یاد بگیریم.
- علم و آگاهی دینی شخص دلیلی بر اراده خیر الله عزوجل نسبت به بندہ اش می باشد.

وجوب اطاعت از رسول الله ﷺ

**کُلْ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ أَبَىٰ»، قَيْلَ: وَمَنْ يَأْبَىٰ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟
قَالَ: «مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ، وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَىٰ»** [رواه البخاري]

رسول الله ﷺ فرمودند: «همه‌ی امتیان من وارد بهشت خواهند شد مگر کسی که امتناع ورزد». گفته شد: ای رسول الله، چه کسی از وارد شدن به بهشت ابا می ورزد؟ رسول الله ﷺ فرمودند: «هر کس از من اطاعت کند، وارد بهشت می شود و هر کس از من نافرمانی کند، در حقیقت امتناع ورزیده است».

برداشت‌ها:

۱. اطاعت از رسول الله ﷺ سببی برای ورود به جنت می باشد
۲. وجوب اطاعت از رسول الله ﷺ و مقدم کردن گفتارش بر گفتار هر فردی از افراد بشر.

پیروی از رسول الله ﷺ یکی از شروط ایمان

قال رسول الله ﷺ :

«مَثِيلٌ وَ مَثْلُكُمْ كَمَثَلِ رَجُلٍ أَوْقَدَ نَارًا، فَجَعَلَ الْجَنَادِبُ وَ الْفَرَاشُ يَقْعُنَ فِيمَا وَ هُوَ يَذْبَهُنَّ عَنْهُمَا، وَ أَنَا آخِذُ بِحُجَرِكُمْ عَنِ النَّارِ وَ أَنْتُمْ تَفَلَّتُونَ مِنْ يَدِي» [رواه مسلم في «الفضائل» (2285)]

مثال من و شما مانند کسی است که آتش می افروزد، ملخ ها و پروانه ها خود را میان آن می اندازند و او آنها را ممانعت می کند، ومن کمربند های شمارا گرفته ام تا شمارا از دوزخ باز دارم، ولی شما خود را از چنگم بیرون می کشید تا به آتش درآید.

شرح:

رسول الله صلی الله علیه و سلم برای نجات انسانها از هیچ عملی دریغ نکرد و سعی زیادی نمود تا آنها را از آتش باز دارد، ولی انسانها به رهنمودهای وی بسی توجهی می کنند و مانند پروانه هایی که به سوی آتش می روند، به سوی جهنم حرکت می کنند.

برداشت:

۱. مثال، بهترین تفهیم کننده برای یک موضوع است.
۲. هر عملی که رسول الله صلی الله علیه و سلم امر کرده خیر و صلاح در انجام آن است و به نفع ماست و اگر از عملی منع کرده آن عمل بد بوده و هیچ خیری در آن نیست و به ضرر ماست

فضائل معلم خوب

قال رسول الله ﷺ :

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ حَتَّى النَّمْلَةَ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحُوتَ لَيُصَلُّونَ عَلَى مُعَلِّمِي النَّاسِ الْخَيْرِ» [رواه الترمذی (2685)]

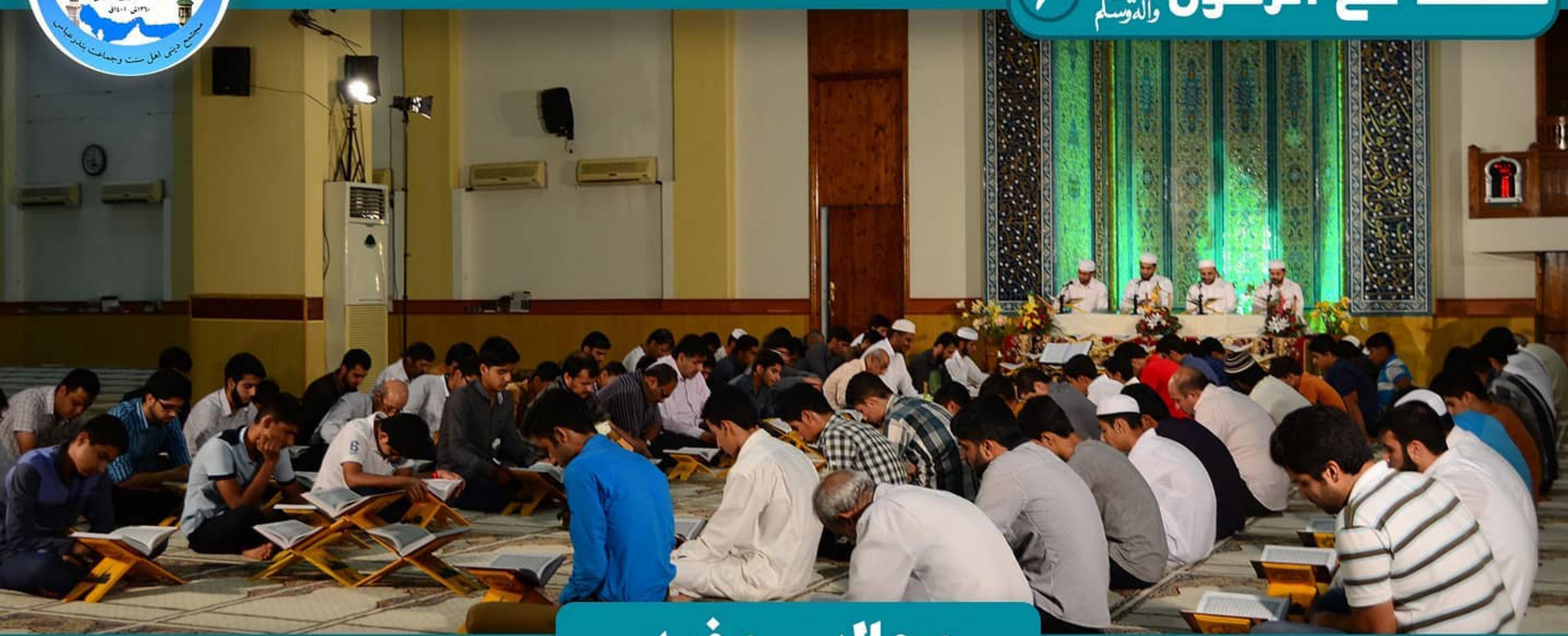
همانا خداوند و فرشتگانش و اهل آسمان و زمین حتی مورچه در سوراخ خود و ماهی، برای معلمی که به مردم خیر یاد می دهد درود می فرستند.

شرح:

تعليم دادن به مردم و دعوت آنها به خیر و خوبی جزء عمل انبیاء بوده و آن عظیم ترین وظیفه می باشد چون الله بهترین بندگانش را برای آن انتساب نموده است؛ پس هر کس در چنین مسیری حرکت نماید به خیر بزرگی دست یافته است.

برداشت:

- ۱_ دعا و طلب آمرزش اهل آسمان و زمین به کسی که خوبیها را به مردم آموزش می دهد.
- ۲_ فضیلت آموزش و تعلیم خیر و خوبیها به بندگان الله

مجالس مفید

قال رسول الله ﷺ :

«مَا جَلَسَ قَوْمٌ مَجْلِسًا لَمْ يَذْكُرُوا اللَّهَ تَعَالَى فِيهِ وَلَمْ يُصْلِلُوا عَلَى نَبِيِّهِمْ فِيهِ إِلَّا كَانَ عَلَيْهِمْ تِرَةٌ، فَإِنْ شَاءَ عَذَّبَهُمْ، وَإِنْ شَاءَ غَفَرَ لَهُمْ»

[رواہ الترمذی/3380]

هر گروهی در مجلسی بنشینند که در آن الله را ذکر نکرده و بر پیامبر شان درود نفرستاده باشند، یقیناً آن مجلس، سوء عاقبت و نقص و ضرری (از سوی الله) برای آنها خواهد بود، و الله اگر خواست آنان را عذاب می دهد و اگر خواست آنان را می آمرزد

شرح:

در روابط اجتماعی، انسانها برای صحبت و تبادل نظر نیازمند مجالس هستند و بهترین نشست ها، مجلسی است که در آن ذکر و یاد الله می شود.

برداشت:

۱. استقبال از مجلسی که در آن ذکر و یاد الله می شود.
۲. فایده بردن در روز قیامت از شرکت در مجالسی که ذکر و یاد الله در او بوده است.

مواظب زبان خود باشیم!

قال رسول الله ﷺ :

إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلْمَةِ مَا يَتَبَيَّنُ فِيهَا يَزِلُّ بِهَا إِلَى النَّارِ أَبْعَدَ مِمَّا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ» [متفق عليه]

همانا شخص، سخنی بر زبان می آورد و در آن تفکر نمی کند، به وسیله‌ی آن به دوزخ می افتد (و به قدری در آتش فرو می رود) که از فاصله‌ی مشرق و مغرب بیشتر است

شرح:

استفاده از زبان در معصیت الله و رسول الله صلی الله علیه و سلم از اسباب ورود به جهنم است و حفظ آن از اسباب دخول به جنت می باشد.

برداشت:

۱. شخص وارد جهنم می شود با کلمه‌ای که به آن اهمیت نمی دهد.
۲. حفظ زبان سببی برای نجات انسان است.

فضیلت روزه سنت

قال رسول الله ﷺ :

**«مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ يَوْمًا فِي سَبِيلِ اللَّهِ إِلاَّ بَاعَدَ اللَّهَ بِذَلِكَ الْيَوْمِ
وَجَهَهُ عَنِ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا»** [متفق عليه]

هر بنده ای که روزی در راه الله، روزه بگیرد، الله یقیناً صورت او را به خاطر آن روزه، به مدت هفتاد سال از آتش (دوذخ) دور می کند

شرح:

الله سبحان روزه را به خودش اختصاص داده و آن را سپری در مقابل معاصی و آتش جهنم قرار داده است.

برداشت:

۱. فضیلت روزه سنت و بزرگ بودن پاداش آن
۲. روزه سببی برای دوری از آتش جهنم در روز قیامت می باشد.

توبه از هر گناهی واجب است

قال رسول الله ﷺ :

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ تُوبُوا إِلَى اللَّهِ، فَإِنِّي أَتُوبُ فِي الْيَوْمِ إِلَيْهِ مِئَةً مَرَّةً»

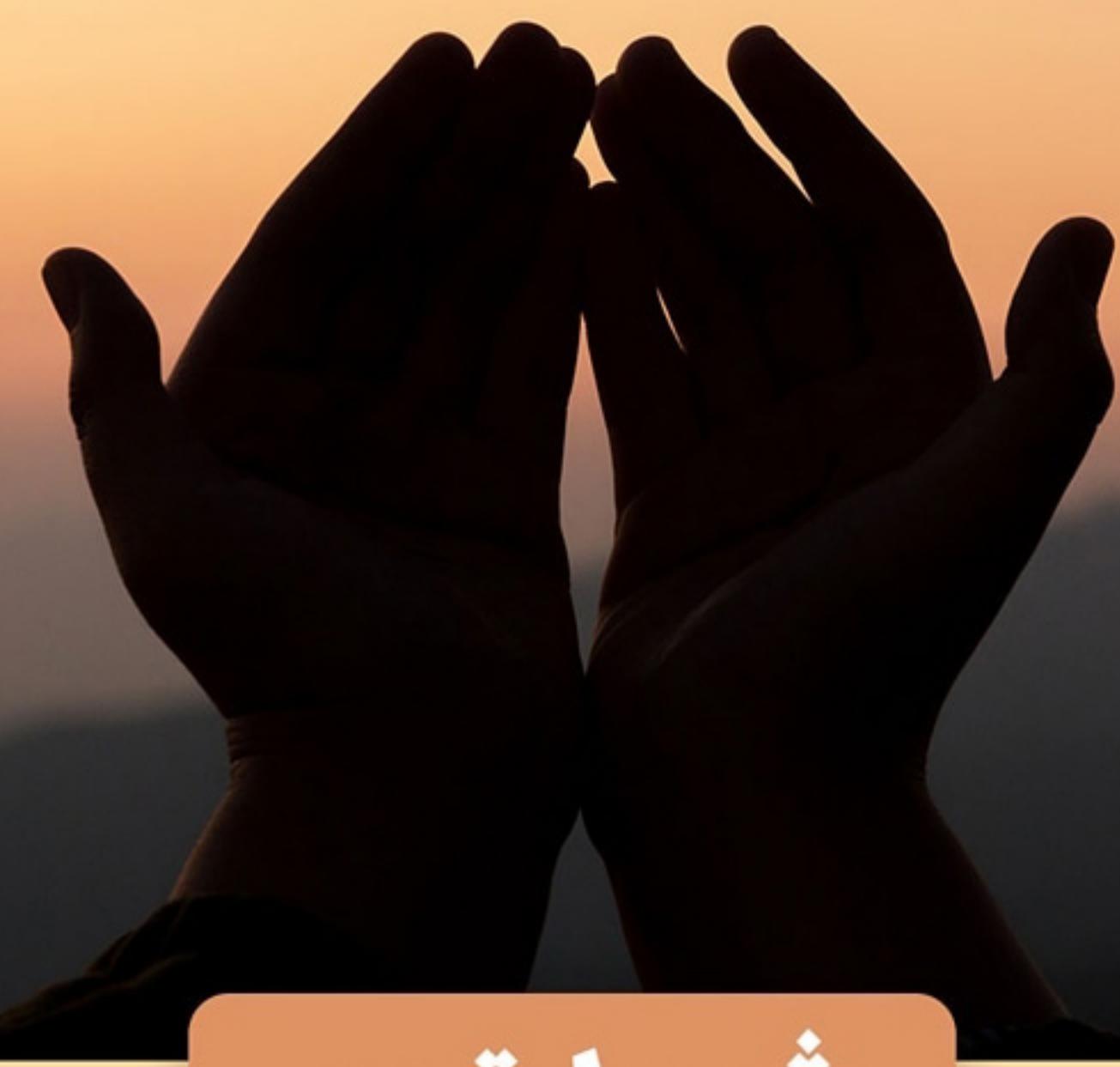
[مسلم/2702]

ای مردم بسوی الله برگردید، زیرا من در روز صد مرتبه توبه می کنم

توبه در لغت به معنای بازگشت است و در شریعت به مفهوم بازگشت از معصیت الله به سوی اطاعت و فرمان برداری است.

برداشت:

۱. با توبه، در واقع از الله و رسول الله صلی الله علیه و سلم فرمانبرداری می کنیم.
۲. لازمه هر توبه، گناه نیست، بلکه کوتاهی در طاعت و به جا نیاوردن شکر نعمت های الله نیز، نیاز به توبه دارد.

شروط توبه

قال رسول اللہ ﷺ :

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى يَبْسُطُ يَدَهُ بِاللَّيْلِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ النَّهَارِ وَيَبْسُطُ يَدَهُ بِالنَّهَارِ لِيَتُوبَ مُسِيءُ اللَّيْلِ حَتَّى تَطْلُعَ الشَّمْسُ مِنْ مَغْرِبِهَا»

[مسلم / 2759]

الله تعالى، در شب دستش را می گشاید تا بنده ای که در روز گناه کرده است، توبه کند و در روز، دستش را می گشاید، تا گناهکار از گناه شبش توبه کند، و این وضع تا وقت طلوع خورشید از مغرب، (روز قیامت) ادامه دارد

مسلمان هر وقت قدمش لغزید و مرتكب گناه شد باید فوراً توبه کند، چون در دو حالت توبه پذیرفته نمی شود :

۱. رسیدن روح به حلقوم ۲. هنگام طلوع خورشید از سمت مغرب

شروط :

اگر گناهی که بنده مرتكب شده، حق الله است برای پذیرش توبه ۳ شرط می باشد:

۱. دست کشیدن از گناه ۲. پشیمانی از انجام گناه ۳. تصمیم قاطع که به آن گناه برنگردد. و اگر گناه به حقوق مردم تعلق داشت (شرط چهارم) نیز به آن اضافه می گردد که اگر آن حق، مال یا همانند آن باشد، آن را به صاحبش برگرداند و اگر غیر مال است درخواست بخشش و حلالیت نمایید.

فضیلت توحید

قال رسول الله ﷺ :

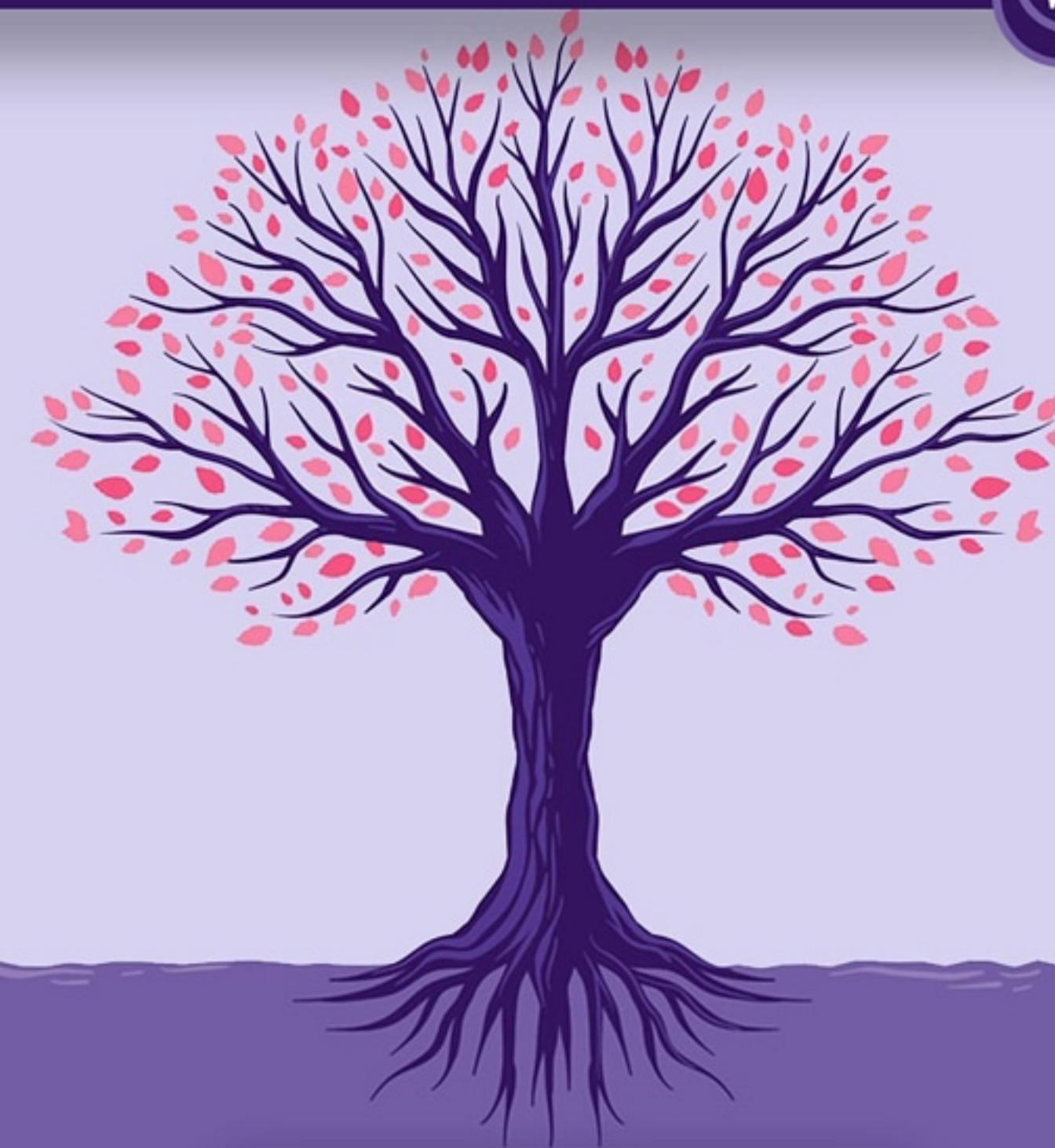
«مَنْ لَقِيَ اللَّهَ لَا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ لَقِيَهُ يُشْرِكُ بِهِ دَخَلَ النَّارَ» [مسلم / ۹۳]

هر کس الله را بدون آن که بدو شرک بیاورد، ملاقات کند، به بهشت می‌رود،
و هر کس با شرک به خدا او را دیدار کند، به جهنم می‌رود

توحید بزرگترین طاعت و اساس آن است و آن عبارت است از فرد
دانستن الله در عبادت و کفر ورزیدن به تمام چیزهایی که عبادت می
شود بجز الله

برداشت:

۱. توحید بزرگترین سبب ورود به جنت و نجات از جهنم است.
۲. توحید شرط ورود به جنت می‌باشد.

اصول ایمان

قال رسول الله ﷺ :

فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ، قَالَ: «أَنْ تُؤْمِنَ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ، وَرَسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرَهُ وَشَرَّهُ» [مسلم]

جبرئیل علیه السلام پرسید: مرا از ایمان مطلع نما؛ رسول الله ﷺ فرمودند: «ایمان آن است که به وجود الله، فرشتگان، کتاب های آسمانی، پیامبران و روز آخرت ایمان داشته باشی و ایمان بیاوری به قدر، خیر و شر آن»

برای ایمان اصولی است که بدون یکی از آنها ایمان کامل نمی گردد که جبرئیل علیه السلام از رسول الله برای تعلیم امت سؤال گرفت. و رسول الله صلی الله علیه وسلم اصول شش گانه ایمان را بیان نمود.

برداشت:

۱. ارکان ایمان عبارتند از: ایمان به الله، ملائکه، کتابهای آسمانی، پیامبران، روز آخرت و قدر خیر و شر آن.
۲. کسی که یکی از اصول ایمان را انکار کند کافر می گردد.

هشدار

قال رسول الله ﷺ :

«مَنْ سَمِعَ سَمْعَ اللَّهِ بِهِ، وَمَنْ يُرَأَيِ يُرَأَيِ اللَّهُ بِهِ» [متفق عليه]

«هر کس (با بازگو کردن کارهای نیکش) دنبال شهرت باشد، الله دستش را رو می نماید. و هر کس، ریا کاری کند، الله ریا کاری اش را آشکار می سازد»

هر کس کاری را انجام دهد تا مردم از آن باخبر باشند (و از او تعریف کنند) الله او را در حضور عام (دنيا و آخرت) رسوا و مفتضح می نماید، و کسی که برای ریا و تعریف کاری بکند الله نیت باطلش را آشکار می سازد و بیآبرو خواهد شد».

مژده

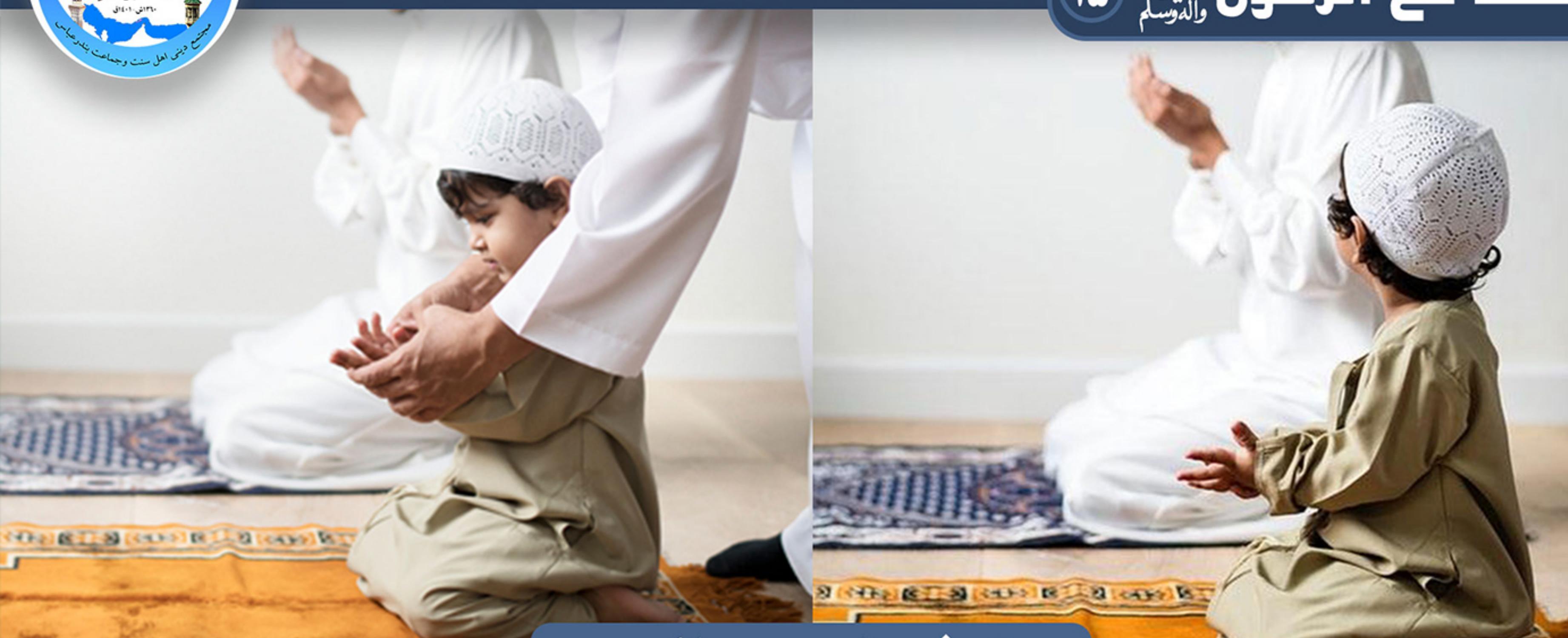
قِيلَ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَرَأَيْتَ الرَّجُلَ يَعْمَلُ الْعَمَلَ مِنَ الْخَيْرِ، وَيَحْمَدُهُ النَّاسُ عَلَيْهِ؟ قَالَ: تِلكَ عَاجِلُ بُشْرَى الْمُؤْمِنِ [مسلم/٢٦٤٢]

به رسول الله ﷺ گفته شد: درباره ی مردی که عمل خیری را انجام می دهد و مردم او را به خاطر آن می ستایند چه می فرمایی؟ فرمودند: «این مژده زودهنگام (در دنیا) برای مؤمن است».

شخص خالصانه و بدون توجه به اینکه مردم می دانند و او را می بینند یا نه، کار خیر انجام می دهد. و بی آنکه خودش خواسته باشد مردم از او تعریف می کنند و می گویند فلانی انسان نیکوکاری است.

رسول الله صلی الله علیه و سلم این تعریف را مژده زودهنگام برای مؤمن قلمداد فرمود که نشان از مژده اخروی دارد.

گاهی انسان چیزی را ریا می داند در حالی که ریا نیست.

حق فرزند بر والدین

**مُرُوا أَوْلَادُكُمْ بِالصَّلَاةِ وَهُمْ أَبْنَاءُ سَبْعَ سَنِينَ، وَاضْرِبُوهُمْ عَلَيْهَا،
وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ، وَفَرِّقُوا بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ** [صحیح ابو داود]

فرزندان قان را در هفت سالگی به نماز امر کنید و چون ده ساله شدند، به خاطر کوتاهی در نماز تنبیه شان نمایید و رختخواب شان را از هم جدا کنید

برداشت:

۱. یکی از حقوق فرزند بر والدین این است که او را به نماز دستور دهند.
۲. منظور از زدن، تنبیه کردن است بگونه ای که آسیبی به فرزند نرسد و تأثیر مثبتی بر او بگذارد.
۳. هدف از تنبیه کردن ادب و تربیت فرزند است نه کودک آزاری و آسیب رساندن او.

تحريم رفتن پیش کاهن

مَنْ أَتَى عَرَافَا فَسَأَلَهُ عَنْ شَيْءٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةُ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً

[صحیح مسلم / ۲۲۳۰]

کسی که نزد کاهن و پیشگویی رود و از او چیزی بپرسد، تا چهل شبانه روز نمازش مورد قبول واقع نمی شود.

اگر حال و وضعیت سؤال کننده این چنین است، پس حال و وضعیت سؤال شنونده چگونه باید باشد! اگر شخصی برای سرگرمی نزد کاهن یا فالگیر برود، به مجرد رفتنش نماز چهل شبانه روز او پذیرفته نمی شود ولی اگر با قصد و نیت، نزد آنان برود و سخنانشان را تصدیق نماید دچار کفر و شرک گردیده است.

اهمیت امر به معروف و نهی از منکر

**وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ، وَلَا تَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، أَوْ لَيُوْشِكَنَّ
اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عِقَابًا مِنْهُ، ثُمَّ تَدْعُونَهُ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ** [ترمذی/ ۲۳۲۳]

سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست همانا به کارهای پسندیده امر نموده و از کارهای ناپسندیده منع می کنید یا نزدیک است که الله عزوجل بر شما عذابی از نزد خویش بفرستد و سپس او را بخوانید و او دعای شما را اجابت نکند

امر به معروف و نهی از منکر یکی از مهمترین واجبات و وظایف دینی است

برداشت:

۱. ترک امر به معروف و نهی از منکر سببی برای منع اجابت دعا می باشد.
۲. ترک امر به معروف و نهی از منکر سبب نزول عقاب عمومی و نابودی جامعه می شود.

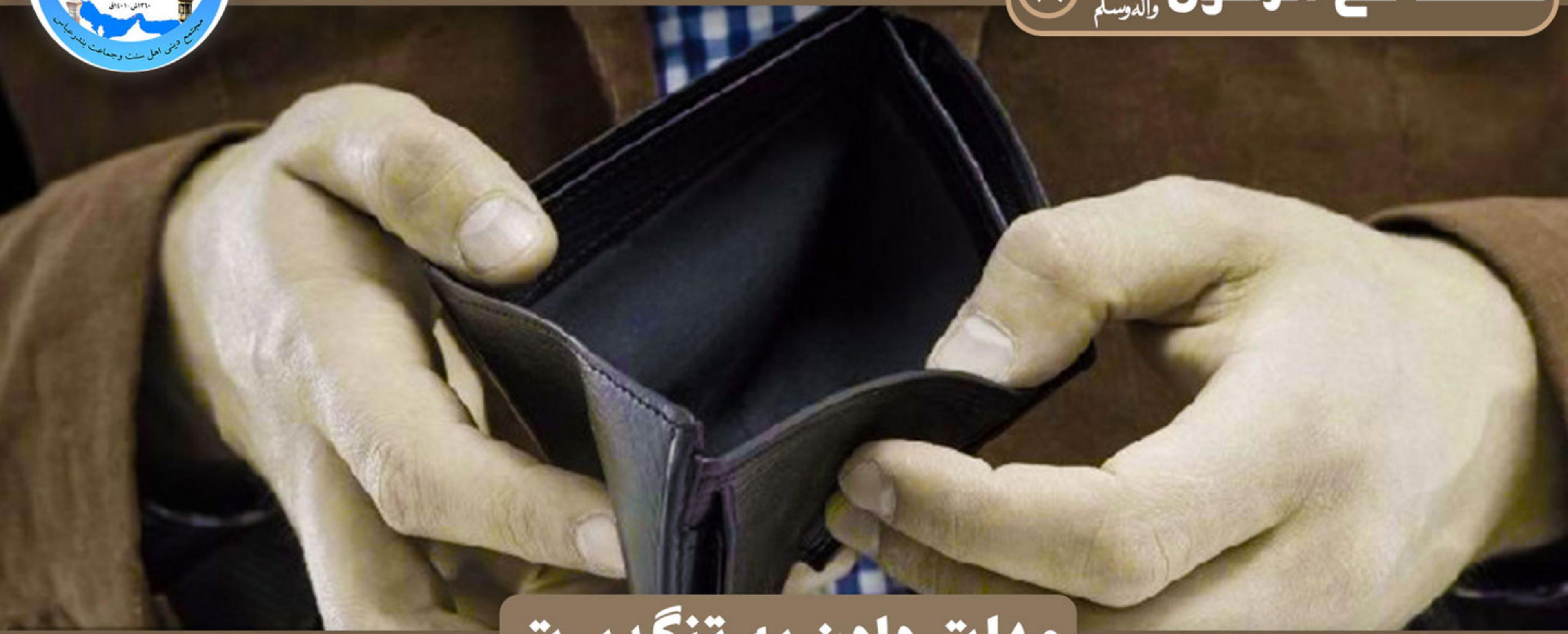

اهمیت سلام

«لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّىٰ تَحَابُّوا، أَوَلَا أَدْلُكُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفْشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ» [صحیح مسلم]

داخل بهشت نمی شوید تا اینکه ایمان بیاورید، و ایمان نمی آورید تا اینکه همدیگر را دوست بدارید. آیا شما را به کاری راهنمایی کنم که اگر انجامش دادید، همدیگر را دوست بدارید؟ سلام را میان خودتان آشکار سازید

۱. رواج دادن و آشکار کردن سلام موجب آرامش و محبت بین مؤمنین می شود.
۲. سلام، عاملی برای تقویت ایمان و رسیدن به درجهٔ کمال است.

مهلت دادن به تنگدست

مَنْ أَنْظَرَ مُعْسِرًا أَوْ وَضَعَ لَهُ، أَظْلَلَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ تَحْتَ ظِلِّ عَرْشِهِ يَوْمَ
لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلْلُهُ [رواہ الترمذی]

آنکه فقیر و درمانده ای را مهلت داده و یا از قرض او کم کند، الله متعال او را در روز قیامت در سایه عرش خویش در روزیکه سایه ای جز سایه او نیست، جای می دهد.

هر کس دوست دارد تا الله او را زیر سایه خودش قرار دهد باید به تنگدست مهلت دهد
یا قرض او را ببخشد

مؤمن اذیت کننده نیست

مَنْ مَرَّ فِي شَيْءٍ مِنْ مَسَاجِدِنَا، أَوْ أَسْوَاقِنَا، وَمَعَهُ نَبْلٌ فَلْيَمْسِكْ، أَوْ لِيَقْبِضْ عَلَى نِصَالِهَا بِكُفَّهٍ أَنْ يُصِيبَ أَحَدًا مِنَ الْمُسْلِمِينَ مِنْهَا بِشَيْءٍ» [رواہ الترمذی]

هر کس که در مساجد یا بازارهای ما عبور کند و همراه او تیرهایی باشد (یا چیزی مانند آن که سبب آزار مردم می شود)، باید نوک آن را با کف دستش بگیرد که مبادا به یکی از مسلمانان برخورد کند و به او آسیبی برساند

۱. اسلام از اذیت و آزار رساندن به دیگران به هر شیوه ای نهی کرده است
۲. علما گفته اند: حتی در مورد عصا؛ کسی که از عصا استفاده می کند باید عمودی بگیرد نه افقی تا مبادا کسی آسیب ببیند.